

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tieteen veikkausvoittovarojen vuotuinen infotilaisuus

OHJELMA:

13:00 - 13:30 Keskustelua uudesta rahoitusmallista, ylljohtaja Atte Jääskeläinen OKM ja osastopäällikkö Seppo Määttä VNK

13:30 - 13:50 Ajankohtaiset asiat OKM:n valtionavustustoiminnassa, opetusneuvos Sami Niinimäki OKM

13:50 - 14:30 Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke, projektipäällikkö Jaana Walldén, VM

14:30 – 15:00 Keskustelua

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tieteen veikkausvoittovarojen vuotuinen infotilaisuus

15.6.2022 klo 13-15
Teams-webinaari

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Keskustelua uudesta rahoitusmallista

Ylijohtaja Atte Jääskeläinen OKM ja
osastopäällikkö Seppo Määttä VNK

Rahapeleillä rahoitetuille toiminnoille uusi rahoitusmalli vuoden 2024 alusta alkaen

Uudesta rahoitusmallista

<https://vnk.fi/-/rahapeleilla-rahoitetuille-toiminnoille-uusi-rahoitusmalli-vuoden-2024-alusta-alkaen-esityksen-yksityiskohdat-julki>

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteisymmärrysmuistio
Päivämäärä: 8.2.2022

Y(14)

Rahapelituotoilla rahoitettavien yleishyödyllisten toimintojen uusi rahoitusmalli

VALTIONEUVOSTO / STATSRÅDET
PL 20, 00023 Valtioneuvosto / PB 20, 00023 Statsrådet
Yhteisymmärrysmuistio / Yhteisymmärrysmuistio
n:o 0266/16001 / Th 0266/16001
Y(14)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ajankohtaiset asiat OKM:n valtioneuvostustoiminnassa

Opetusneuvos Sami Niinimäki OKM

Esityksen sisältö

1. Muutoksia OKM:n valtionavustusten ehtoihin ja rajoitukseen
2. Joitain tuoreita tarkastustoiminnan ja VTV:n havaintoja
3. Syksyn hakukierros
4. Ennakkoon lähetettyjä kysymyksiä

1. Muutoksia OKM:n valtionavustusten ehtoihin ja rajoitukseen

Velvollisuus noudattaa EU:n pakoteasetuksia (Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistetut rajoitustoimet)

- Avustuksensaajan tulee varmistaa, ettei ministeriön sille myöntämällä avustuksella tehdä hankintoja sellaiselta taholta tai suoraan tai välillisesti tueta sellaisia henkilöitä tai yhteisöjä, jotka luetellaan YK:n turvallisuusneuvoston konsolidoidussa pakoteluettelossa tai EU:n pakoteasetuksissa (sellaisina kun ne ovat ajoittain muutettuina). EU:n asetus on kaikilta osin velvoittava ja suoraan sovellettavaa oikeutta kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ilman eri päätöksiä.
- Lisäksi Euroopan unionin neuvoston päätökset pakotteista sitovat hankintalain tarkoittamia hankintayksiköitä ja niitä sovelletaan sellaisenaan. Kukin avustuksen saaja vastaa omalta osaltaan EU:n pakotteiden vaikutusten selvittämisestä omissa hankinnoissaan. Pakotteiden vaikutuksia arvioitaessa on tarvittaessa tunnistettava yrityksen omistussuhteet ja määräysvalta yritykseen.
- Avustuksen saajan tulee ilmoittaa ministeriölle välittömästi, jos avustusta on käytetty pakotteiden vastaisesti.

Korkeakoulutus ja tutkimus: Venäjä

- Venäjän Ukrainan-hyökkäyksen seurauksena Suomi on päättänyt 9.3.2022 jäädättää korkeakoulu- ja tiedeyhteistyön Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa.
- OKM suosittaa pidättäytymään kaikesta tutkimusyhteistyöstä venäläisten kumppaniorganisaatioiden kanssa. Linjauksen mukaisesti uusia hankkeita ei tule käynnistää ja olemassa oleva organisaatioiden välinen yhteistyö tulee keskeyttää toistaiseksi. Samalla jäädytetään Suomen ja Venäjän tai Valko-Venäjän väliseen viranomaisyhteistyöhön liittyvien uusien aloitteiden käsittely.
- Linjaus yhteistyön jäädättämisestä koskee myös kansainvälisiä tutkimusorganisaatioita ja -infrastruktuureja, jotka tekevät päätöksiä omien menettelyidensä mukaisesti. Suomalainen toimija on mukana tässä päätöksenteossa roolinsa mukaisesti. Useat kansainväliset tutkimusorganisaatiot ja -infrastruktuurit ovat päättäneet keskeyttää yhteistyön venäläisten ja valkovenäläisten organisaatioiden kanssa.

Korkeakoulutus ja tutkimus: Venäjä (jatkoa)

- OKM:n alaisen hallinnon korkeakoulujen ja virastojen vastuulla on tarkkailla, että asetettujen pakotteiden alaista yhteistyötä ei tehdä venäläistoimijoiden tai pakotelistalla olevien ja heidän lähipiirinsä kanssa. Määrittelyjä siitä, kuka kuuluu lähipiiriin, tullaan tarkentamaan.
- Taloudelliset pakotteet sisältävät muun muassa kiellon öljynjalostusteknologian ja ilmailu- ja avaruusteknologioiden viennille. Lisäksi rajoitetaan kaksikäyttötuotteiden ja -teknologioiden vientiä sekä Venäjän puolustus- ja turvallisuusalan teknologiakehitystä tukevaa vientiä. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi puolijohteet tai huipputeknologiat.

Korkeakoulutus ja tutkimus: Venäjä (jatkoa)

- Kansalaisuutta ei voi käyttää rekrytoinnin tai sen esteen perusteena. Apurahatutkijoiden rahoitus riippuu rahoittajan periaatteista.
- Korkeakoulujen tulee tarkastella venäläisen henkilöstön asemaa osana pakotepolitiikkaa. Tämän vuoksi on varmistettava, ettei pakotelistalla oleva henkilö tai hänen lähipiiriinsä osallistu toimintaan joka on pakotteiden kohteena tai ettei Venäjän kansalaisten työskentely kohdistu pakotteiden alaiseen toimintaan.
- Pakotelistalla olevien luonnollisten henkilöiden ja organisaatioiden tai niitä lähellä olevien varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään Suomen viranomaisten toimesta. Muilta osin Venäjän kansalaisten toiminta korkeakouluissa voi jatkua normaalisti.

2. Joitain tuoreita tarkastustoiminnan ja VTV:n havaintoja

- Talousarvio tulisi laatia kululajeittain/tilikartan mukaisesti
- Hakemuksen liitteenä olevan talousarvion ja selvityksen liitteenä olevien talouden toteutumista kuvaavien laskelmien vertailukelpoisuuden maksimointi
  - erityisavustuksilla myös tuotot tulee ilmoittaa hakemuksella
  - erityisavustuksien yleiskulut tulee ilmoittaa hakemuksella
- Selvityksen ja selvityksen talousliitteiden tulee vastata toisiaan
- Delegoitujen avustusten sopimusmallipohjan yksiselitteisyys, periaatteessa niin että delegoiduissa avustuksissa voi olla sama %-raja kuin valtionavustuksessa, mutta poikkeuksia voi tietenkin olla.
- Valtionavustuksen saajan ja delegoidun avustuksen käyttäjän välinen suhde on yksityisoikeudellinen. OKM ei puutu riitatilanteisiin.

3. Syksyn hakukierros

- Sähköinen haku yleisavustuksia varten vanhoilla teemoilla:
  - Yleisavustukset tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heureka, sekä tieteellisten seurojen ja yhdistysten toimintaan
  - Yleisavustukset yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille
- Yleisavustushaut aukeavat elokuun lopussa ja päättyvät perjantaina **30.9.2022 klo 16:15**
- Hankkeita varten on käytössä ympärivuotinen sähköinen haku nimeltä Erityisavustukset tieteen edistämiseen.

4. Ennakkoon lähetettyjä kysymyksiä

Kysymyksiä 1/2

- Arvostaisin jos ministeriö voisi tehdä aloitteen koskien pienten tutkimuslaitosten ja ajatuspajojen pääsyä keskeisiin tietokantoihin. Nykyinen tilanne ei ole kestävä: vain suurilla laitoksilla ja yliopistoilla on mahdollista maksaa kymmeniä tuhansia euroja vuodessa tästä palvelusta, jota ilman tiedettä ei voi tehdä. Tästä on vilautettu mahdollisuutta etsiä ratkaisua, jossa esimerkiksi ministeriö maksaisi useammalla taholle keskitetysti.

Kysymyksiä 2/2

- Muuttuuko avustusten kategorisointi samalla ajantasaisemmaksi? Monet digitaalisen ajan yhdistykset, jotka työskentelevät sananvapauden, faktojen tarkistuksen, digitaalisen asioinnin ja kulttuurin parissa eivät ole tähän mennessä sopineet vanhoihin kategorioihin, joille avustusta myönnetään. Tähän olisi hyvä saada korjausliike.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke

Projektipäällikkö Jaana Walldén, VM

Kiitos

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET